
STARPTAUTISKĀS TIESAS STATŪTI

1. pants

Starptautiskā tiesa, kas dibināta saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem kā Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenā tiesu varas iestāde, ir izveidota un darbojas atbilstoši šo statūtu noteikumiem.

I NODAĻA TIESAS DARBA ORGANIZĀCIJA

2. pants

Tiesas sastāvā ir neatkarīgi tiesneši, kas, neņemot vērā viņu pilsonību, ievēlēti no tādu personu vidus, kam ir augsti morāles standarti un attiecīgajā valstī nepieciešamā kvalifikācija iecelšanai augstāko tiesnešu amatos, vai kas ir juriskonsulti ar atzītu kompetenci starptautiskajās tiesībās.

3. pants

1. Tiesas sastāvā ir 15 locekļi, no kuriem katram jābūt citas valsts pilsonībai.
2. Persona, kuru saistībā ar dalību Tiesas sastāvā varētu uzskatīt par vairāku valstu pilsoni, ir uzskatāma par piederīgu tai valstij, kurā šī persona parasti izmanto savas pilsoniskās un politiskās tiesības.

4. pants

1. Ģenerālā asambleja un Drošības padome atbilstoši turpmākajiem noteikumiem ievēlē Tiesas locekļus no to personu saraksta, kuras izvirzījušas Pastāvīgās šķīrējtiesas valstu grupas.
2. Ja Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis nav pārstāvētas Pastāvīgajā šķīrējtiesā, kandidātus izvirza šim nolūkam valdību ieceltas valstu grupas, ievērojot tādas pašas nosacījumus, kas attiecas uz Pastāvīgās šķīrējtiesas locekļiem saskaņā ar 1907. gada Hāgas Konvencijas par starptautisku strīdu miermīlīgu izšķiršanu 44. pantu.
3. Nosacījumus, saskaņā ar kuriem valsts, kas ir šo statūtu dalībniece, bet nav Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalsts, var piedalīties Tiesas locekļu ievēlēšanā, nosaka Ģenerālā asambleja pēc Drošības padomes ieteikuma, ja nav īpašas vienošanās.

5. pants

1. Vismaz trīs mēnešus pirms vēlēšanu dienas Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs iesniedz rakstisku lūgumu Pastāvīgās šķīrējtiesas locekļiem no šo statūtu dalībvalstīm un atbilstoši 4. panta 2. punktam ieceltiem valstu grupu locekļiem, aicinot tos noteiktajā termiņā apņemties atbilstoši dalījumam valstu grupās izvirzīt personas uzņemties Tiesas locekļa pienākumus.
2. Grupa nedrīkst izvirzīt vairāk par četrām personām, no kurām ne vairāk par divām drīkst būt ar tādu pašu pilsonību kā grupai. Grupas izvirzīto kandidātu skaits nekādā gadījumā nedrīkst vairāk kā divreiz pārsniegt vakanto amata vietu skaitu.

6. pants

Pirms kandidātu izvirzīšanas katrai valstu grupai ir ieteicams konsultēties ar savu

augstāko tiesu, juridiskajām fakultātēm un juridiskajām skolām, valsts akadēmijām un starptautisko akadēmiju valsts nodaļām, kas nodarbojas ar tiesību zinātnei.

7. pants

1. Ģenerālsēkretārs sagatavo sarakstu ar visām tādā veidā nominētajām personām alfabētiskā secībā. Izņemot 12. panta 2. punktā minēto, tās ir vienīgās tiesīgās personas.
2. Ģenerālsēkretārs šo sarakstu iesniedz Ģenerālajai asamblejai un Drošības padomei.

8. pants

Ģenerālā asambleja un Drošības padome Tiesas locekļu ievēlēšanā rīkojas neatkarīgi viena no otras.

9. pants

Visās vēlēšanās vēlētāji ņem vērā ne tikai to, ka katrai ievēļamajai personai atsevišķi jābūt ar atbilstošu kvalifikāciju, bet arī, ka visām šīm personām kopā jānodrošina galveno civilizācijas formu un pasaules galveno tiesību sistēmu pārstāvība.

10. pants

1. Kandidāti, kas iegūst absolūtu balsu vairākumu Ģenerālajā asamblejā un Drošības padomē, tiek uzskatīti par ievēlētiem.
2. Jebkura Drošības padomes balss tiesnešu ievēlēšanai vai konferences dalībnieku iecelšanai saskaņā ar 12. pantu tiek nodota, nedalot Drošības padomes locekles pastāvīgajās un nepastāvīgajās.
3. Ja gan Ģenerālās asamblejas, gan Drošības padomes absolūtu balsu vairākumu iegūst vairāk nekā viens pilsonis no vienas un tās pašas valsts, tikai vecākā no šīm personām uzskatāma par ievēlētu.

11. pants

Ja pēc pirmās vēlēšanu sanāksmes viena vai vairākas amata vietas paliek neizpildītas, notiek otra un, ja nepieciešams, trešā sanāksme.

12. pants

1. Ja pēc trešās sanāksmes viena vai vairākas amata vietas joprojām paliek neizpildītas, jebkurā brīdī pēc Ģenerālās asamblejas vai Drošības padomes lūguma var izveidot kopīgu komisiju ar sešiem locekļiem, no kuriem trīs ieceļ Ģenerālā asambleja un trīs – Drošības padome, lai ar absolūtu balsu vairākumu katrai vēl vakantajai amata vietai izraudzītos vienu personu, kuras kandidatūru pēc tam iesniegt Ģenerālajā asamblejā un Drošības padomē apstiprinājuma saņemšanai.
2. Ja kopīgā komisija vienbalsīgi vienojas par nepieciešamajiem nosacījumiem atbilstošu personu, šo personu var iekļaut sarakstā, neraugoties uz to, ka tā nebija iekļauta 7. pantā minētajā kandidātu sarakstā.
3. Ja kopīgā komisija ir pārliecināta, ka tā nespēs panākt ievēlēšanu, jau ievēlētie Tiesas locekļi Drošības padomes noteiktā termiņā aizpilda brīvās amata vietas, izraugoties no tiem kandidātiem, kas ieguva balsis Ģenerālajā asamblejā vai Drošības padomē.
4. Ja balsu skaits sadalās vienādi, vecākajam tiesnesim ir izšķirošā balss.

13. pants

1. Tiesas locekļus ievēlē uz deviņiem gadiem un var ievēlēt atkārtoti, ja no pirmajās vēlēšanās ievēlētajiem tiesnešiem pieciem pilnvaru termiņš beidzas pēc trīs gadiem un vēl pieciem – pēc sešiem gadiem

2. Tiesnešus, kuru pilnvaru termiņš beidzas iepriekšminētajā termiņā trešā un sestā gada beigās, ģenerālsēkretārs izraugās izlozes kārtībā uzreiz pēc pirmajām vēlēšanām.

3. Tiesas locekļi turpina pildīt amata pienākumus līdz brīdim, kad to amata vietas ir aizpildītas. Arī aizstāšanas gadījumā tie pabeidz iesākto lietu izskatīšanu.

4. Ja Tiesas loceklis atkāpjas no amata, par šo atkāpšanos paziņo Tiesas priekšsēdētājam, kas savukārt to pārsūta ģenerālsēkretāram. Amata vieta tiek atbrīvota ar šo pēdējo paziņojumu.

14. pants

Brīvās amata vietas aizpilda, izmantojot tādu pašu metodi kā pirmajās vēlēšanās un ievērojot šādu noteikumu: viena mēneša laikā pēc brīvās amata vietas rašanās ģenerālsēkretārs izsludina 5. pantā paredzētos aicinājumus, un Drošības padome nosaka vēlēšanu dienu.

15. pants

Tiesas loceklis, kas ievēlēts, lai aizstātu locekli, kura pilnvaru termiņš nav beidzies, ieņem amatu uz atlikušo viņa priekšgājēja pilnvaru termiņu.

16. pants

1. *Neviens* Tiesas loceklis nedrīkst ieņemt nevienu politisku vai administratīvu amatu vai veikt citu profesionālu darbību.

2. Neskaidrības šajā jautājumā atrisina ar Tiesas lēmumu.

17. pants

1. *Neviens* Tiesas loceklis nedrīkst lietā rīkoties kā pārstāvis, padomdevējs vai advokāts.

2. *Neviens* Tiesas loceklis nedrīkst iesaistīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņš iepriekš piedalījies kā kāda lietas dalībnieka pārstāvis, padomdevējs vai advokāts, kā valsts, starptautiskas tiesas vai izmeklēšanas komisijas loceklis vai kādā citā statusā.

3. Neskaidrības šajā jautājumā atrisina ar Tiesas lēmumu.

18. pants

1. Nevienu Tiesas locekli nevar atbrīvot no amata, ja vien pārējie locekļi vienprātīgi neatzīst, ka viņš vairs neatbilst prasītajiem nosacījumiem.

2. Tiesas sekretārs par to iesniedz oficiālu paziņojumu ģenerālsēkretāram.

3. Amata vieta tiek atbrīvota ar šo paziņojumu.

19. pants

Tiesas darbā iesaistītajiem Tiesas locekļiem ir diplomātiskās privilēģijas un imunitātes.

20. pants

Pirms amata pienākumu uzsākšanas ikviens Tiesas loceklis atklātā Tiesas sēdē nodod svinīgu solījumu īstenot pilnvaras objektīvi un apzinīgi.

21. pants

1. Tiesa ievēlē priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku uz trim gadiem; viņus var ievēlēt atkārtoti.

2. Tiesa ieceļ sekretāru un pēc nepieciešamības var nodrošināt citu amatpersonu iecelšanu.

22. pants

1. Par Tiesas mītnes vietu tiek noteikta Hāga. Tomēr tas neliedz Tiesai noturēt sēdes un pildīt pienākumus citur, kad vien Tiesa to uzskata par vēlamu.

2. Priekšsēdētājs un sekretārs dzīvo Tiesas mītnes vietā.

23. pants

1. Tiesa strādā bez pārtraukuma, izņemot Tiesas oficiālajās brīvdienās, kuru laiku un ilgumu nosaka Tiesa.

2. Tiesas locekļiem ir tiesības uz periodisku atvaļinājumu, kura laiku un ilgumu nosaka Tiesa, ņemot vērā attālumu starp Hāgu un katra tiesneša mājām.

3. Tiesas locekļiem ir pienākums pastāvīgi atrasties Tiesas rīcībā, ja vien viņi nav atvaļinājumā vai nevar piedalīties slimības vai citu nopietnu iemeslu dēļ, kas pienācīgi paskaidroti priekšsēdētājam.

24. pants

1. Ja kāda īpaša iemesla dēļ Tiesas loceklis uzskata, ka tam nevajadzētu piedalīties konkrētas lietas izskatīšanā, viņš par to informē priekšsēdētāju.

2. Ja priekšsēdētājs uzskata, ka kāda īpaša iemesla dēļ vienam no Tiesas locekļiem nevajadzētu piedalīties konkrētas lietas izskatīšanā, viņš par to attiecīgi paziņo šim loceklim.

3. Ja šādā gadījumā Tiesas loceklis un priekšsēdētājs nav vienprātis, šo jautājumu atrisina ar Tiesas lēmumu.

25. pants

1. Lietas Tiesa izskata pilnā sastāvā, izņemot, ja šajos statūtos skaidri noteikts citādi.

2. Ar noteikumu, ka Tiesas veidošanai pieejamo tiesnešu skaits tādējādi netiek samazināts zem 11, Tiesas reglaments var paredzēt atbrīvot no sēdes vienu vai vairākus tiesnešus atbilstoši apstākļiem un rotācijas kārtībā.

3. Tiesas sastāvam pietiek ar deviņu tiesnešu kvorumu.

26. pants

1. Tiesa laiku pa laikam var izveidot vienu vai vairākas palātas trīs vai vairāk tiesnešu sastāvā pēc Tiesas ieskatiem, lai izskatītu konkrētu kategoriju lietas, piemēram, darba tiesību lietas un lietas, kas saistītas ar tranzītu un sakariem.

2. Tiesa jebkurā brīdī var izveidot palātu, lai izskatītu konkrētu lietu. Šādu palātu veidojošo tiesnešu skaitu nosaka Tiesa ar pušu piekrišanu.

3. Šajā pantā minētās palātas izskata un izlemj lietas, ja to pieprasa puses.

27. pants

Spriedumu, ko pasludina 26. un 29. pantā minētās palātas, uzskata par Tiesas pasludinātu spriedumu.

28. pants

26. un 29. pantā minētās palātas ar pušu piekrišanu var noturēt sēdes un veikt pienākumus citur, nevis Hāgā.

29. pants

Ātrai lietu izskatīšanai Tiesa reizi gadā izveido palātu piecu tiesnešu sastāvā, kas pēc pušu lūguma var uzklaut un izlemt lietas saīsinātā kārtībā. Papildus tiek izraudzīti vēl divi tiesneši, kas aizstātu tos tiesnešus, kas nevar izskatīt lietu.

30. pants

1. Tiesa izstrādā noteikumus savu pienākumu veikšanai. Tiesa izstrādā reglamentu.

2. Tiesas reglaments var paredzēt, ka lietas Tiesa vai tās palātas izskata ar konsultējošiem ekspertiem bez balsstiesībām.

31. pants

1. Tiesneši ar tādu pašu pilsonību kā kādai no pusēm, saglabā tiesības piedalīties lietas izskatīšanā Tiesā.

2. Ja Tiesas sastāvā Tiesa iekļauj tiesnesi ar tādu pašu pilsonību kā vienai no pusēm, jebkura cita puse var izraudzīties personu, kas būs Tiesas sastāvā. Šo personu vēlam izraudzīties no kandidātiem, kas izvirzīti atbilstoši 4. un 5. pantam.

3. Ja Tiesas sastāvā Tiesa neiekļauj nevienu tiesnesi ar tādu pašu pilsonību kā kādai no pusēm, katra puse var izraudzīties tiesnesi atbilstoši šā panta 2. punktam.

4. Šā panta noteikumi attiecas uz 26. un 29. pantā minēto gadījumu. Šādā gadījumā priekšsēdētājs lūdz vienu vai nepieciešamības gadījumā divus palātas sastāvā esošus Tiesas locekļus dot vietu Tiesas locekļiem ar tādu pašu pilsonību kā attiecīgajām pusēm, bet, ja tas nav iespējams vai viņi nevar ierasties, pušu speciāli izraudzītajiem tiesnešiem.

5. Ja vairākām pusēm ir vienādas intereses, iepriekšējo noteikumu izpratnē tās uzskatāmas tikai par vienu pusi. Neskaidrības šajā jautājumā atrisina ar Tiesas lēmumu.

6. Tiesneši, kas izraudzīti atbilstoši šā panta 2., 3. un 4. punktam, atbilst šo statūtu 2. panta, 17. panta 2. punkta, 20. un 24. panta nosacījumiem. Viņi piedalās lietu izskatīšanā, esot pilnīgi vienlīdzīgi ar kolēģiem.

32. pants

1. Katrs Tiesas loceklis saņem gada algu.

2. Priekšsēdētājs reizi gadā saņem īpašu pabalstu.

3. Priekšsēdētāja vietnieks saņem īpašu pabalstu par katru dienu, kad viņš pilda

priekšsēdētāja pienākumus.

4. Tiesneši, kas izraudzīti atbilstoši 31. pantam un kas nav Tiesas locekļi, saņem atlīdzību par katru pienākumu pildīšanas dienu.

5. Šīs algas, pabalstus un atlīdzību nosaka Ģenerālā asambleja. Tās nevar samazināt pilnvaru termiņa laikā.

6. Sekretāra algu nosaka Ģenerālā asambleja pēc Tiesas ierosinājuma.

7. Ģenerālās asamblejas noteikumi paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem Tiesas locekļiem un sekretāram var piešķirt pensijas, un nosacījumus, saskaņā ar kuriem Tiesas locekļiem un sekretāram atlīdzina ceļa izdevumus.

8. Iepriekšminētās algas, pabalstus un atlīdzības neapliek ar nodokļiem.

33. pants

Tiesas izdevumus sedz Apvienoto Nāciju Organizācija atbilstoši Ģenerālās asamblejas noteiktajam.

II NODAĻA TIESAS KOMPETENCE

34. pants

1. Tikai valstis var būt puses Tiesā izskatāmajās lietās.

2. Atbilstoši reglamentam Tiesa var lūgt starptautiskām organizācijām ar izskatāmajām lietām saistītu informāciju, un Tiesa pieņem šādu informāciju, ko attiecīgās organizācijas iesniedz pēc savas iniciatīvas.

3. Vienmēr, kad Tiesas izskatāmā lieta ir saistīta ar starptautiskas organizācijas dibināšanas dokumenta vai uz tā pamata pieņemtas starptautiskas konvencijas interpretāciju, sekretārs par to paziņo attiecīgajai starptautiskajai organizācijai un nosūta tai visas rakstiskās tiesvedības kopijas.

35. pants

1. Tiesa ir pieejama šo statūtu dalībvalstīm.

2. Nosacījumus, saskaņā ar kuriem Tiesa ir pieejama citām valstīm, atbilstoši spēkā esošo līgumu īpašajiem noteikumiem paredz Drošības padome, bet šie nosacījumi nekādā gadījumā nedrīkst Tiesā nostādīt puses nevienlīdzīgā stāvoklī.

3. Ja valsts, kas nav Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalsts, ir lietā iesaistītā puse, Tiesa nosaka summu, kas šai pusei jāiemaksā Tiesas izdevumu segšanai. Šis noteikums nav piemērojams, ja šī valsts sedz daļu no Tiesas izdevumiem.

36. pants

1. Tiesas jurisdikcijā ir visas lietas, kuras puses nodod Tiesai, un visi jautājumi, kas īpaši paredzēti Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos vai spēkā esošajos līgumos un konvencijās.

2. Šo statūtu dalībvalstis jebkurā brīdī var deklarēt, ka atzīst Tiesas jurisdikciju par obligātu *ipso facto* un bez īpašas vienošanās ar jebkuru citu valsti, kas uzņemas šīs pašas saistības, visos strīdos, kas attiecas uz:

a) līguma interpretāciju;

b) jebkuru starptautisko tiesību jautājumu;

c) jebkura tāda fakta esamību, kas, ja tiktu pierādīts, būtu starptautisko saistību

-
- pārkāpums;
- d) tās atlīdzības veidu un apmēru, kas piespriežama par starptautisko saistību pārkāpumu.
3. Iepriekšminētās deklarācijas var izdarīt bez nosacījumiem vai ar savstarpīguma noteikumu no vairāku vai noteiktu valstu puses, vai uz noteiktu laiku.
4. Šīs deklarācijas nodod Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretāram, kas to kopijas pārsūta Statūtu dalībvalstīm un Tiesas sekretāram.
5. Deklarācijas, kas izdarītas atbilstoši Pastāvīgās starptautiskās tiesas Statūtu 36. pantam un joprojām ir spēkā, tāpat kā šo statūtu dalībvalstu paziņojumi, tiek uzskatīti par piekrišanu Starptautiskās tiesas obligātajai jurisdikcijai uz laikposmu, kādā tie vēl ir spēkā, un atbilstoši to noteikumiem.
6. Ja rodas strīds par to, vai Tiesai ir jurisdikcija, šo jautājumu atrisina ar Tiesas lēmumu.

37. pants

Vienmēr, kad spēkā esošs līgums vai konvencija paredz jautājuma nodošanu Tautu Savienības izveidotam tribunālam vai Pastāvīgajai starptautiskajai tiesai, šādu jautājumu, tāpat kā šo statūtu dalībvalstu gadījumā, nodod Starptautiskajai tiesai.

38. pants

1. Tiesa, kuras pienākums ir izskatīt iesniegtos strīdus atbilstoši starptautiskajām tiesībām, piemēro:
- a) vispārējas un konkrētas starptautiskās konvencijas, kas paredz noteikumus, kurus strīdā iesaistītās valstis skaidri atzīst;
 - b) starptautiskās paražas kā pierādījumu vispārējai praksei, kas pieņemta kā tiesības;
 - c) civilizētās valstīs atzītos vispārējos tiesību principus;
 - d) ievērojot 59. panta noteikumus, tiesu lēmumus un dažādu valstu augsti kvalificētu publicistu viedokļus kā palīglīdzekļus tiesiskuma noteikšanai.
2. Šis noteikums neietekmē Tiesas pilnvaras izskatīt lietu *ex aequo et bona*, ja puses tam piekrīt.

III NODAĻA PROCEDŪRA

39. pants

1. Tiesas oficiālās valodas ir franču un angļu. Ja puses vienojas, ka lietu izskata franču valodā, spriedumu pasludina franču valodā. Ja puses vienojas, ka lietu izskata angļu valodā, spriedumu pasludina angļu valodā.
2. Ja nav vienošanās par tiesvedības valodu, katra puse tiesvedības dokumentos var izmantot sev vēlamo valodu; Tiesa lēmumu pasludina franču un angļu valodā. Šādā gadījumā Tiesa vienlaikus nosaka, kurš no abiem tekstiem uzskatāms par autentisku.
3. Tiesa pēc puses lūguma atļauj konkrētajai pusei izmantot citu valodu, kas nav ne franču, ne angļu valoda.

40. pants

1. Atkarībā no apstākļiem lietas Tiesai iesniedz ar paziņojumu par īpašu vienošanos vai sekretāram adresētu rakstisku pieteikumu. Abos gadījumos norāda strīda priekšmetu un puses.
2. Sekretārs nekavējoties paziņo par pieteikumu visām iesaistītajām personām.

3. Viņš par to ar ģenerālsekretāra starpniecību paziņo arī Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstīm un citām valstīm, kam ir tiesības piedalīties Tiesas procesā.

41. pants

1. Tiesa ir pilnvarota norādīt veicamos pagaidu pasākumus, lai saglabātu pušu attiecīgās tiesības, ja Tiesa uzskata, ka to prasa apstākļi.

2. Līdz galīgā lēmuma pieņemšanai par ierosinātajiem pasākumiem nekavējoties paziņo pusēm un Drošības padomei.

42. pants

1. Puses pārstāv pārstāvji.

2. Tiem Tiesā atbalstu var sniegt padomdevēji vai advokāti.

3. Pušu pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem Tiesā ir privilēģijas un imunitātes, kas nepieciešamas, lai neatkarīgi pildītu pienākumus.

43. pants

1. Procedūrai ir divas daļas: rakstiskā un mutiskā tiesvedība.

2. Rakstiskajā tiesvedībā Tiesu un lietas dalībniekus informē par pieteikumiem, paskaidrojumiem un, ja nepieciešams, atbildēm, kā arī visiem papildus dokumentiem.

3. Šī informēšana notiek ar sekretāra starpniecību Tiesas noteiktajā kārtībā un termiņā.

4. Par katra dokumenta apliecinātu kopiju, ko uzrāda viena puse, informē otru pusi.

5. Mutiskajā tiesvedībā Tiesa uzklausa lieciniekus, ekspertus, pārstāvjus, padomdevējus un advokātus.

44. pants

1. Lai nodotu visus paziņojumus personām, kas nav pārstāvji, padomdevēji un advokāti, Tiesa vērsas tieši pie tās valsts valdības, kuras teritorijā paziņojums ir jānodod.

2. Šis noteikums attiecas uz gadījumiem, kad nepieciešami pasākumi pierādījumu iegūšanai uz vietas.

45. pants

Tiesas sēdi vada priekšsēdētājs vai, ja viņš to nevar, priekšsēdētāja vietnieks; ja vadīt sēdi nevar neviens no minētajiem, to vada vecākais tiesnesis.

46. pants

Tiesas sēdes ir atklātas, ja vien Tiesa nenosaka citādi vai puses nepieprasa neielaist publiku.

47. pants

1. Visas Tiesas sēdes protokolē, un protokolu paraksta sekretārs un priekšsēdētājs.

2. Tikai šie protokoli ir autentiski.

48. pants

Tiesa izdod rīkojumus par lietas izskatīšanu, nosaka, kā un kad katrai pusei jāpabeidz savi pamatojumi, un veic visus ar pierādījumu iegūšanu saistītos pasākumus.

49. pants

Tiesa pat pirms Tiesas sēdes sākšanās var aicināt pārstāvjus uzrādīt dokumentus vai papildināt paskaidrojumus. Jebkuru atteikumu oficiāli reģistrē.

50. pants

Tiesa jebkurā brīdī var uzticēt fiziskai personai, institūcijai, birojam, komisijai vai citai izvēlētai organizācijai uzdevumu veikt izmeklēšanu vai sniegt eksperta atzinumu.

51. pants

Tiesas sēdē visus attiecīgos jautājumus lieciniekiem un ekspertiem uzdod atbilstoši noteikumiem, kurus Tiesa paredzējusi 30. pantā minētajā reglamentā.

52. pants

Pēc tam, kad Tiesa ir saņēmusi pierādījumus šim nolūkam paredzētajā laikā, tā var atteikties pieņemt turpmākus mutiskus vai rakstiskus pierādījumus, kurus kāda no pusēm var vēlēt iesniegt, ja vien tam nepiekrīt otra puse.

53. pants

1. Vienmēr, kad kāda no pusēm neierodas vai neaizstāv sevi Tiesā, otra puse var aicināt Tiesu izlemt par labu tās prasībai.

2. Pirms tam Tiesai ir jāpārlicinās ne vien par to, ka tai ir jurisdikcija atbilstoši 36. un 37. pantam, bet arī, ka šī prasība ir faktiski un juridiski pamatota.

54. pants

1. Pēc tam, kad atbilstoši Tiesas kontrolei pārstāvji, padomdevēji un advokāti ir pabeiguši izklāstīt lietu, priekšsēdētājs pasludina Tiesas sēdi par pabeigtu.

2. Tiesa dodas taisīt spriedumu.

3. Tiesa apspriedes notiek aiz slēgtām durvīm un paliek slepenas.

55. pants

1. Visus jautājumus izlemj ar klātesošo tiesnešu balsu vairākumu.

2. Ja balsu skaits ir vienāds, priekšsēdētājam vai tiesnesim, kas rīkojas viņa vietā, ir izšķirošā balss.

56. pants

1. Spriedumā norāda tā pamatojumu.

2. Tajā norāda to tiesnešu vārdus un uzvārdus, kas piedalījās lēmuma pieņemšanā.

57. pants

Ja spriedums pilnīgi vai daļēji nepauž tiesnešu vienprātīgu viedokli, tad katram tiesnesim ir tiesības tam pievienot savu atsevišķu viedokli.

58. pants

Spriedumu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Spriedumu pasludina atklātā Tiesas sēdē, pirms tam attiecīgi informējot pārstāvjus.

59. pants

Tiesas lēmumam nav saistoša spēka, izņemot attiecībā uz pusēm un konkrēto lietu.

60. pants

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams. Ja rodas domstarpības par sprieduma nozīmi vai tvērumu, Tiesa to izskaidro pēc puses pieprasījuma.

61. pants

1. Pieteikumu pārskatīt spriedumu var iesniegt tikai tad, ja tā pamatā ir tāda fakta konstatēšana, kas varētu būt izšķirošs faktors un sprieduma pasludināšanas laikā nav bijis zināms Tiesai un arī tai pusei, kas prasa sprieduma pārskatīšanu, vienmēr ar nosacījumu, ka šāda nezināšana neradās nolaidības dēļ.

2. Pārskatīšanas tiesvedību sāk ar Tiesas spriedumu, skaidri atzīmējot jaunā fakta esamību, atzīstot, ka tā būtība ļauj lietu pārskatīt, un šā iemesla dēļ pasludinot pieteikumu par pieņemamu.

3. Tiesa var prasīt iepriekšēju atbilstību sprieduma noteikumiem pirms pieņemt tiesvedības pārskatīšanu.

4. Pārskatīšanas pieteikums jāiesniedz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc jaunā fakta konstatēšanas.

5. Pārskatīšanas pieteikumu vairs nedrīkst iesniegt pēc tam, kad pagājuši desmit gadi no sprieduma dienas.

62. pants

1. Ja valsts uzskata, ka tai ir likumīgas intereses, ko var ietekmēt lēmums lietā, tā var lūgt Tiesai atļauju iestāties lietā.

2. Par šo lūgumu lemj Tiesa.

63. pants

1. Vienmēr, kad lieta ir saistīta ar tādas konvencijas interpretāciju, kuras dalībnieces ir valstis, kas nav attiecīgās lietas puses, sekretārs nekavējoties paziņo par to visām šīm valstīm.

2. Ikvienai valstij, kas saņēmusi šādu paziņojumu, ir tiesības iestāties tiesvedībā, bet, ja tā šīs tiesības izmanto, spriedumā sniegtā interpretācija tām būs tikpat saistoša.

64. pants

Ja vien Tiesa nenosaka citādi, katra puse sedz savus izdevumus.

IV NODAĻA
KONSULTATĪVI ATZINUMI

65. pants

1. Tiesa var sniegt konsultatīvu atzinumu par jebkuru juridisku jautājumu pēc tādas institūcijas pieprasījuma, kas pilnvarota izteikt šādu lūgumu vai saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem.

2. Jautājumus, par kuriem pieprasa Tiesas konsultatīvo atzinumu, Tiesai iesniedz ar rakstisku pieteikumu, kurā precīzi izklāstīts jautājums, par kuru nepieciešams atzinums, un pievienojot visus dokumentus, kas varētu izskaidrot attiecīgo jautājumu.

66. pants

1. Sekretārs par konsultatīva atzinuma pieprasījumu nekavējoties paziņo visām valstīm, kas tiesīgas ierasties Tiesā.

2. Tāpat sekretārs ar īpašu un tiešu paziņojumu informē Tiesā ierasties tiesīgu valsti vai starptautisku organizāciju, kas Tiesas vai, ja Tiesas sēde nenotiek, priekšsēdētāja ieskatā varētu sniegt informāciju par jautājumu; paziņojumā norāda, ka priekšsēdētāja noteiktajā termiņā Tiesa būs gatava saņemt rakstiskus ziņojumus vai šim mērķim noturētā atklātā sēdē uzklaut mutiskus ziņojumus par attiecīgo jautājumu.

3. Ja Tiesā ierasties tiesīga valsts nav saņēmusi šā panta 2. punktā minēto īpašo paziņojumu, šī valsts var izteikt vēlmi iesniegt rakstisku ziņojumu vai tikt uzklautai, un Tiesa par to izlems.

4. Rakstiskus, mutiskus vai abējādus ziņojumus sniegušām valstīm un organizācijām ir atļauts komentēt citu valstu vai organizāciju sniegtos ziņojumus tādā veidā, apjomā un termiņā, kādu Tiesa vai, ja Tiesas sēde nenotiek, priekšsēdētājs nosaka katrā konkrētajā gadījumā. Tāpēc sekretārs par šiem rakstiskajiem ziņojumiem savlaicīgi paziņo līdzīgus ziņojumus sniegušajām valstīm un organizācijām.

67. pants

Tiesa konsultatīvo atzinumu sniedz atklātā Tiesas sēdē, pirms tam par to informējot ģenerālsekretāru un Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstu, kā arī citu tieši ieinteresēto valstu un starptautisko organizāciju pārstāvjus.

68. pants

Pildot konsultatīvos pienākumus, Tiesa turpmāk vadās pēc šo statūtu noteikumiem, kas piemērojami strīdīgās lietās, ciktāl tā atzīst tos par piemērojamiem.

V NODAĻA GROZĪJUMI

69. pants

Šo statūtu grozījumus veic tādā pašā kārtībā, kādu Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūti paredz to grozījumiem, tomēr ievērojot noteikumus, kurus Ģenerālā asambleja pēc Drošības padomes ieteikuma var pieņemt attiecībā uz to valstu piedalīšanos, kas ir šo statūtu dalībvalstis, bet nav Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis.

70. pants

Tiesai ir pilnvaras ierosināt tādus šo statūtu grozījumus, kādus tā uzskata par vajadzīgiem, rakstveidā paziņojot ģenerālsekretāram, lai viņš tos izvērtētu atbilstoši 69. panta noteikumiem.